

Dokumenty č. 3952, 3953, 3982, 3983, 3988

Listiny o historii rodiny Martiusů

Kdo se zabývá rodokmeny ví, že se jen těžko dá vyvarovat chyb. A nemusí to být nutně zapříčiněno chybnými, chybnými či neúplnými daty. V případě rodiny Martiusů (Merzů) byl omyl zapříčiněn výskytem „barona Prášila“ v jejich vlastních řadách. Pýchou rodiny byl po dlouhá desetiletí jejich údajný prapředeck Galeottus Martius, italský šlechtic, filosof a filolog. V roce 1461 byl tajným písařem, knihovníkem, astrologem a vychovatelem na maďarském královském dvoře. Přes Cheb se jeho potomci dostali údajně v průběhu tří generací až do Aše.

Nesrovnalosti tohoto rodového mýtu byly vyjasněny až v roce 1968. Díky tomu je doložena pouze vazba mezi Chebem a Aší. Merz je kromě toho původní ašské příjmení. Na Martius bylo změněno v 17. století z důvodu latinského přepisu jména Mode. Prapředeck Galeottus se tak stal pouhou rodovou pověstí. Vymyslel si ho pravděpodobně Dr. Ernst Wilhelm Martius, který v roce 1847 tímto eposem opeřil své „Vzpomínky z mého devadesátiletého života“.

Reálná ašská rodina Merzů byla v 17. století úzce spojena s církevním životem. Praotec Egidius se jako finanční správce podílel na stavbě prvního evangelického kostela v roce 1622. Farář Johann Engelhardt, který kostel vysvětil, se stal prvním tchánem jeho bratra Georga. Skrze svou třetí ženu se Georg přičlenil do rodiny Johanna Heinricha Drechsela, správního úředníka a soudního správce pánů von Zedtwitz v Kopanínách a Krásné.

Životu Georga Martiuse (Merze) je v rodových listech věnován samostatný sešit. Narodil se v roce 1597 a postaral se o zapuštění kořenů rodiny Merzů v Sasku. Díky podpoře pastora Engelhardta mohl vystudovat teologii a stal se učitelem v rodině Zedtwitzů. V 25 letech se stává farářem v Klinkhartu, v roce 1628 však musí odejít z Čech do exilu v Sasku. Jako polní kazatel se účastnil války o náboženské vyznání, načas se stává superintendantem v Chebu, ale opět musí uprchnout. V roce 1633 získává farní úřad v Beiersdorfu v Sasku, který spravuje dlouhých 47 let, až do svého úmrtí v listopadu 1679. V privátním životě zasáhlo Georga několik ran osudu. Postupně pochoval tři manželky, mezi nimi i svou studentskou lásku Justinu Engelhardtovou. Ve čtyřech manželstvích zplodil 20 potomků, ze kterých čtyři zemřeli.

Vyhlášeným samotářem byl oproti němu Dr. Anton Martius, který se v Aši narodil roku 1794. Vedle theologie vystudoval v Jeně tajně také přírodní vědy, jeho největší zálibu. Ve 24 letech se stal farářem ve vogtlandském Schönbergu. Zde se však tento podivín věnoval spíše bádání přírody než duchovním záležitostem. Anton se stal vyhlášeným evropským geologem, mineralogem a prehistorikem. Cenil si ho a navštěvoval ho také Goethe. Jinak tomu však bylo ze strany církevních úřadů. Proto se Anton Martius roku 1844 vzdává svého farního úřadu. Až do svého vysokého stáří putuje pešky po Německu, Dánsku, Francii, Itálii a Rusku. Ve svých 72 letech přestupuje na katolickou víru. Anton umírá roku 1876 jako správce svého vlastního muzea na zámku Wernsdorf u Kadaně, kde nashromáždil rozsáhlou přírodopisnou sbírku čítající přes 12000 kusů.

Listy s historií rodiny Martiusů vycházely od roku 1928 do 1936 v osmi zvláštních sešitech. Dva z nich jsou věnovány životu Georga a Dr. Antona Martiuse. V roce 1969 navázal Erhard Lange na dřívější řadu sešitů 9 a 10. Tím v rodových pramenech udělal pořádek nejen s pověstí o Galeottusovi, ale také u dalšího mýtu. První kronika z roku 1660, diktovaná údajně Egidusem jeho snaše Katharině

Seidelové z Lichtenbergu v Horních Frankách, je pravděpodobně také pouhým výmyslem. Tehdejší aktuální stav bádání a rodokmenu shrnul Lange ve svazcích 11 až 13. O ašském původu této rodiny se lze dočíst v sešitech 9 až 11.